

# GENESIS

Mózes Binaaltsoos Áttséhígíí Hodeeshzhiizh Wolyéii

Diyin God t'áá'attsoní áyiilaadáq'  
diné dó' áyiilaa

**1** Hodeeyáadáq' Diyin God yádiłhił ında nahasdzáán áyiilaa. 2 Nahasdzáán t'áadoo ánoolnini da, ında t'áadoo bikáá' siláhi da; bikáa'gi t'áá'át'ée nt'ée' chahałtheełgo Diyin God biNíłch'i Diyinii tó yikáá'góo nahazle'.

3 Áádóó Diyin God adiíniid, Adiíniin le'. T'áá'ako adiíniin hazłí'. 4 Áko Diyin God éi adiíniigíi yinééł'í'go bił yá'ít'éeł, áádóó adiíniigíi chahałtheeł yíłatts'áyiinil. 5 Áko Diyin God éi adiíniigíi Jí yee yiyíizhi'; chahałtheełgíi éi T'ée' yee yiyíizhi'. Áko t'ée' hazłí' áádóó jį hazłí'jį' áttse' ta'a jį azłí'.

6 Náá'ákóne' Diyin God ánáádoo'-niid, Tá ałní' góne' haz'á wóle'go tó atts'áqhi hólqo le'. 7 Áko Diyin God éi wódałdi tóhígíi áádóó wóyahdi tóhígíi bita'gi haz'áago éi yee atts'áyiinil; éi t'áá ákót'é silí'. 8 Diyin God éi haz'ánigíi Yádiłhił yee yiyíizhi'. Áko t'ée' hazłí' áádóó jį hazłí'jį' naaki jį azłí'.

9 Náá'ákóne' Diyin God ánáádoo'-niid, Yádiłhił biyaagi tóhígíi éi t'áá'á-háji' ahandahohgeeh, áádóó ni' yíłtseigíi yit'jį doo; éi t'áá ákót'é silí'. 10 Diyin God éi ni' yíłtseigíi Nahasdzáán yee yiyíizhi'; tó ahaneheezgo'ígíi éi Tónteel yee yiyíizhi'. Áko Diyin God éi yinééł'í'go bił yá'ít'éeł. 11 Náá'ákóne' Diyin God ánáádoo'-niid, Nahasdzáán bits'áq-dóó t'oh ında ch'íl bilástsii' dahólónigíi, áádóó tsin t'áá ał'aa ádaat'éei bineest'a' dahólónigíi éi bineest'a' bilástsii' dahólónigíi nahasdzáán bikáa'gi hááhinoot'jį doo, áko éi t'áá'ákót'é silí'. 12 Áko nahasdzáán bikáa'gi t'oh ında ch'íl ał'aa ádaat'éei bilástsii' dahólónigíi áádóó tsin

t'áá ał'aa ádaat'éei bineest'a' dahólónigíi éi bineest'a' bii' bilástsii' dahólónigíi hainíłt'a'. Áko Diyin God éi yinééł'í'go bił yá'ít'éeł. 13 Áko t'ée' hazłí' áádóó jį hazłí'jį' tági jį azłí'.

14 Náá'ákóne' Diyin God ánáádoo'-niid, Yádiłhił biyi'di bee da'diindíinii dahólqo doo, áko éi jį ında t'ée' atts'á-nei'nił doo; éidi bee'ééhózinii át'ée doo; éidi bik'ehgo ahéehwiidáah doo áádóó niyiłkaah doo, ında nináhaháah dooleeł, 15 áádóó yádiłhił biyi'deł' adiíniin doo, áko nahasdzáán bikáa'jį' adiíniin doo; éi t'áá'ákót'é silí'. 16 Áádóó Diyin God éi bee adiíniinii naaki ayóó'át'éeago áyiilaa; aláahgo bee adiíniigíi éi jįgo yee bóhólniih doo; a'ohgo bee adiíniigíi éi t'ée'go yee bóhólniih doo; sq' ałdó' eel'áago áyiilaa. 17 Áko Diyin God díi nahasdzáán bikáa'jį' bee adiíniin doo biniyé yádiłhił biyi'di niyiiznil, 18 ında éi jį áádóó t'ée' yee bóhólniih doo; adiíniigíi chahałtheeł yíł atts'áne'i'nił doo ałdó' biniyé. Áko Diyin God éi yinééł'í'go bił yá'ít'éeł. 19 Áko t'ée' hazłí' áádóó jį hazłí'jį' dí'i jį azłí'.

20 Náá'ákóne' Diyin God ánáádoo'-niid, Dahináago táyi' naaldeehii t'óó'a-dahayói le', ında nahasdzáán bikáa' wó-dahgo tsidii ndaat'a' doo. 21 Áko Diyin God éi táyi' naaldeehii ayóí'adaníłdiiłii áyiilaa; táyi' naaldeehii t'óó'ahayói t'áá ał'aa ádaat'éei bindaatt'éeago da'ahílchíihgo áyiilaa, áádóó ndaat'a'ii ał'aa ádaat'éei bindaatt'éeago da'ahílchíihgo áyiilaa. Áko Diyin God éi yinééł'í'go bił yá'ít'éeł. 22 Áádóó Diyin God éi yik'ijisdli'go áni, Nihiyázhi ndahoodleeł doo, áádóó k'ee-'aa noohł'jį dooleeł, áko tónteel bii' nihinołt'eeh, ında nahasdzáán bikáa'gi

ndaoh't'a'ii k'ee'aa nooh't'iit dooleet. 23 Ako t't'éé' hazl'iit' áádóó jí hazl'iit'íi' ashdl'a'a jí azl'iit'.

24 Náá'ákóne' Diyin God ánáádoo'-niid, Nahasdzáán bikáa'gi dahináanii a't'aa ádaat'ëii biindaat't'éego da'ahílchíi-hii dahóle'; éi al'íi' áádóó ndaa'na'ii inda naaldlooshii biindaat't'éego da'ahílchíi doo; éi t'áá'ákót'é sil'íi'. 25 Áádóó Diyin God éi nahasdzáán bikáa'gi naaldlooshii biindaat't'éego da'ahílchíiigo, inda al'íi' biindaat't'éego da'ahílchíiigo, inda nihokáá'góó ndaa'na'ii t'áá'a'tso biindaat't'éego da'ahílchíiigo áyiilaa. Áko Diyin God éi yinéé't'íi'go bit' yá'íi-t'ééh.

26 Náá'ákóne' Diyin God ánáádoo'-niid, Haa'isha' diné t'áá'nihiná't'éego, ádanii't'éhigi át'éego ádadilniit, áko tónteel biyi'di t'ó'ígíi áádóó wódahdi ndaa-t'a'ígíi áádóó al'íi' áádóó nahasdzáán bikáa'góó t'áá'át'éé nt'éé', inda ni' bikáa'gi ndaa'na'ii éi t'áá'a'tso bee hódahólníi doo. 27 Áko Diyin God nilíinii diné t'áá'bi biná't'éego áyiilaa; Diyin God bin'jilt'éego áhoolaa, biká'ii inda ba'áadii áyiilaa. 28 Áádóó Diyin God hak'ijisdli'go áhodíiniid, Niha'átchíni hooleetgo k'ee'aa nooh't'iit doo, áádóó nahasdzáán bikáa'góó nihino't'eehgo k'ee'aa dinóht'íi, áko tónteel yii' naaldeehii, wódahgo ndaat'a'ii inda nahasdzáán bikáa'gi dahináago naaldeehii t'áá'a'tso bee nihidáhólníi doo. 29 Áádóó Diyin God ánáádoo'-niid, Jó'akon, nanise' bílástsii' dahólónígíi a't'aa ádaat'ëii nihaa diní'á, inda tsin a't'aa ádaat'ëii bineest'a' bílástsii' dahólónígíi a'tdó' nichí'iyá' dooleet. 30 Áádóó nahasdzáán bikáa'gi naaldlooshii t'áá'a'tso áádóó wódahdi ndaat'a'ii t'áá'a'tso áádóó ndaa'na'ii t'áá'a'tso inda ndídzihii nináneel-áajii' éi ch'il dadit'tée'ii bich'iyá' dooleetgo baa diní'á; éi t'áá'ákót'é sil'íi'. 31 Áko Diyin God éi áyiilaaígíi t'áá'a'tso yinéé't'íi'go éi t'áá'iyisi bit' yá'íi-t'ééh, jó'akon. Áko t't'éé' hazl'iit' áádóó jí hazl'iit'íi' has-táá' jí azl'iit'.

**2** 1 Kót'éego yádíthit' áádóó nahasdzáán t'áá'át'é a'tso ályaa. 2 Áádóó tsosts'id jí bich'íi' hoolzhishgo Diyin God a'tso njish'nish, inda tsosts'id jí azl'iit'go a'tso njish'nishígíi bits'áádóó háájoolyíi'. 3 Áádóó Diyin God éi tsosts'id jínígíi yik'ijisdli'go ats'áidini'á, háálá Diyin God a'tso njish'nishgo bits'áádóó éi bijí háájoolyíi'. 4 Bóhólníihii Diyin God éi yádíthit' inda nahasdzáán áyiilaa bijíí'dáá' nahasdzáán inda yádíthit' bit' niilyáii dahodideezl'iit'. 5 Áko nahasdzáán bikáa'gi ch'il t'ah doo hadaniséé da áádóó ch'il daadánii t'ah doo hadaniséé da, háálá Bóhólníihii Diyin God éi nahasdzáán bikáa'gi t'ah doo naha'tingo íl'éeh da, inda diné dá'ák'eh yeinít'íi' dooleet-ígíi t'ah ádin; 6 ndi nahasdzáán bits'áádóó áhí hááshígishgo ni' t'áá'át'éé nt'éé' nínéí'ttoh. 7 Áko Bóhólníihii Diyin God éi ni' bits'áádóó t'eezh yee diné áyiilaa áádóó biyol yee háníi' góne' bee iináanii yee íyolgo diné hwii'sizíinii hinááh sil'íi'.

Kéyah Íiden hoolyéedi dá'ák'eh

8 Áádóó Bóhólníihii Diyin God ha'aahjigo Íiden hoolyéedi dá'ák'ehgo áyiilaa, áko diné áyiilaaígíi ákwii niniit'íi. 9 Áádóó ni' bits'áádóó áyiilaaígíi éi Bóhólníihii Diyin God éi tsin a't'aa ádaat'ëii yá'át'eehgo danil'íinii inda yá'át'eehgo baqhdóó da'adánii hainíit'á. Éi dá'á'kehgi iiná tsin a'tdó', inda tsin bineest'a' bits'áádóó yá'át'eehjí áádóó doo yá'á-t'éehjí bééhózin dooleet'ii hainíisá.

10 Áádóó tooh nilínígíi bee níná'hálttoh doo biniyé Íiden kéyahdóó dá'á'kehgoó nilí, áádóó ch'iníligo díígóó a'ts'adaazl'i. 11 Átséhi góne' tooh nilí-ígíi Páisan woosye', éi kéyah Hávilah hoolyéhígíi t'áá'át'é binázl'i; ákwe'éóola hóló. 12 Éi kéyah biyi' óola yá'át'ééh; t'áá' ákwe'é tsé bidéliyam inda ániks yolyéhígíi a'tdó' hóló. 13 Naaki góne' tooh nilínígíi Gáihan woosye', éi kéyah

lithiyópiya hoolyéhígíí t'áá'át'é binázlí. 14 T'áá' góné' tooh nílínígíí Hídikel woosye'; éi Asíriya bíghahgóó ha'a'aah-jigo ch'inílí. Díí' góné' tooh nílínígíí Yofréitiiz woosye'.

15 Áko Bóhólníihii Diyin God éi líden kéyahdi dá'ák'ehgi diné bit' jini-áazhgo ákwii nizhniít'jigo dá'ák'eh yinaalnish áádóó yaa áhályá. 16 Áko Bóhólníihii Diyin God éi diné ádooníit'gi bee bá nihozhni'áago ájini, Tsin naazkaadígíí bineest'á' t'áá'ałtso t'áá ni nínizingo niyáá doo, 17 ndi tsin bineest'á' bits'áádóó ya'át'ééhji ında doo ya'á-t'ééhji bééhózin dooleet'ii ts'ídá doo díiyíit' da, háálá baqhdóó íiníyáá' bijíidi t'áá'aanii dadíitsaat.

18 Áko Bóhólníihii Diyin God ánáá-doo'niid, Diné t'áá sáhi naaghaago doo bá ya'át'éeh da; t'áá ákónéehé háká anáwo' dooleet'ii há ádeeshíit'. 19 Áko Bóhólníihii Diyin God éi naaldeehii áádóó ndaat'a'ii t'áá'ałtso ni' bits'áádóó łeezh yee áyíilaa, áko hait'éego dabízhí' ádazhdoolíit' nízingo Ádam<sup>1</sup> yaa yiiz'eezh, áko hináanii nináneel'áaji' t'áá bee dají-zhi'ígíí bízhí' daazlíí'. 20 Áádóó Ádam éi bízhí' ádajíilaaí alíí' t'áá'ałtso áádóó ndaat'a'ii ında nihokáá'góó naaldeehii t'áá'ałtso bízhí' hólóqgo ájilaa, ndi Ádam t'áá ákónéehé háká anáwo' dooleet'ii t'ah doo há álnéeh da. 21 Áko Bóhólníihii Diyin God éi Ádam yi'íithaazh, áko ajíithaazhgo hátsáá' łá' hayíit'áago hatsi'ée ałch'í' anáyíidlaa. 22 Áko Bóhólníihii Diyin God éi Ádam bitsáá' hayítánéé yee asdzání áyíilaa, áádóó Ádam yich'í' yił ní'ááz. 23 Áko Ádam ádíniid, Kád díi shits'inígíí bits'áádóó ts'in áádóó shitsi'ígíí bits'áádóó atsi' jílí, áko asdzání<sup>2</sup> joolyée doo, háálá diné bits'áádóó áho'diilyaa. 24 Éi baq diné jilíinii hazhé' ında hamá bits'áá' dashdidoo-gaałgo hwe'asdzáá' t'éiyá bit' jinaa doo, áko nizhdilt'éhéé atsi'is t'áá'á'í jileeh. 25 Áko Ádam ında hwe'asdzáá' bit' t'áá

ájíłah t'áá jilchí'igo nji'aash, áko ndi doo baa yáznizin da.

Diné doo ak'eh hoót'íidgóó a'ohdi silíí'

**3** 1 Áko íidáá' t'íish aghaago ntséé-kosii éi nihokáá'góó naaldeehii Bóhólníihii Diyin God ábiilaagíí t'áá'ałtso yiláahgo át'é. Áko asdzání áyidíniid, Da' t'áash'aanii Diyin God kóní, Tsin t'áa'ałtso dá'ák'ehgi naazkaadígíí t'áadoo baqhdóó ohsání? 2 Áádóó asdzání éi t'íish áyidíniid, Tsin bineest'á' yiidá biniyé dá'ák'ehgi naazkaadígíí nihaa deet'á, 3 ndi tsin bineest'á' hólóonii dá'ák'eh ałnii'gi sikaadígíí éi Diyin God ánihiłní, Éi doo baqhdóó adoohsjił da; bidinoołchidgo éi dínóohnéet'. 4 Áádóó t'íish éi asdzání ánéidoo'niid, Doo t'áa'aanii dínóohnéet' da, 5 háálá Diyin God bit' bééhózin, éi bijí wooyáá'go jideezgħaliigi ádooh'niit' áádóó Diyin Godgi ánoht'ée doo; ya'át'ééhji ında doo ya'á-t'ééhji nihił ééhodooziit'. 6 Áádóó asdzání éi tsin bineest'á' ch'iyáan ya'át'éehii át'éego áádóó bik'izhnighalgo hoł ya'íit'éehgo ında tsin la' t'áá hojyáá'áhole'ígi át'é dziniizíí'go bineest'á' łá' nizhdii'áago jiiyáá', áádóó hahastiin ałdó' łá' baazhni'áago yiyíiyáá'. 7 Áko t'áá'ájíłah jideezgħaliigi ádziidzaago t'áá jilchí'igo hoł bééhoozin, áko fig sikaadii bit'áa' ahidazhdiiłkadgo bee át'adziskał.

8 Áádóó honiik'aazgo dá'ákehgi Bóhólníihii Diyin God honile'go binié' dzidiizts'áá', áko Ádam hwe'asdzáá' bit' dá'ák'ehgi tsintahgi Bóhólníihii Diyin God bits'áa nízdeest'íí'. 9 Áádóó Bóhólníihii Diyin God éi Ádam yíká ádíniidgo áyidíniid, Háadish naniná? 10 Áko ázhdíniid, Dá'ákehgi niinéé' diséts'áá'-go nísidszíid, háálá t'áá finishchí'í; éi baq ndisht'íí'. 11 Áádóó Bóhólníihii ádíniid, Háish, T'áá łinichí'í, niłní? Da' tsin doo baqhdóó adíiyíit' da, nidish'-ninéeni'ish baqhdóó íiníyáá' ? 12 Áko diné ázhdíniid, Asdzání shéiniłt'jigo

1 Ádam jiniigo éi Híibrew k'ehjigo łeezh jiniigo óolyé. 2 Asdzání jiniigo éi Híibrew k'ehjigo diné bits'áádóó jiniigo óolyé.

bił naash'aashígíí éí sha'níłtsoodgo yíyáá'. 13 Áádóó Bóhólníihii Diyin God éí asdzání áyidiíniid, Dííshą́ ha'át'íí baa nisíniyá? Ako asdzání ázhdiíniid, Tí'íish shina'azlo'go bíníik'ehgo yíyáá'. 14 Áádóó Bóhólníihii Diyin God éí tí'íish áyidiíniid, Díí baa nisíniyáhígíí biniinaa alíí' t'áa'altso biláahgo áádóó nihokáá'-góó naaldeehii t'áa'altso biláahgo hóyee'-go ná ha'oodzít'; nibid bee nani'na' doo; łeezh nildeetgo níyoołkáatgo hinínáa doo. 15 Áádóó ni ında asdzání bił atł'ee diní'niihgo ádeeshłííł; na'átłhíní ında éí ba'átłhíní yíł atł'ee dadi'niihgo ádeeshłííł; éí nitsiits'íin yidoołjish; ni éí bikétal dííłjish. 16 Asdzání dó' áyidiíniid, Ts'ídá ayóó'át'éego yínííł nde'ána-t'íihgo i'niitłhíihgo tí'hoyíniihgo ádeeshłííł; nił nahonigaahgo ni'iyíłchíih doo; nahastiin bídin nilíi doo, áádóó bí bóhoníłniih doo. 17 Áádóó Ádam dó' áyidiíniid, Ne'asdzáá anínígíí yísíníłts'áá'go, Tsin doo baąhdóó adíyíłł da, ndishnínéę baąhdóó ííníyáá'; éí baąniniinaa ni' hóyee'go bá ha'oodzít'; nich'í' nahwii'náago nanilnishgo bits'áá-dóó i'dílnahgo ni'dííłdúłł; 18 ch'il da-deeniini ında hosh atłdó' nich'í' hááhi-noot'ííł; dá'ák'ehdóó ndanise'ii niyáą doo. 19 Łeezh nísíníłłí'jì' nitásiil nah-góó ahíghaasgo nanilnishgo ında íyáą doo, háálá łeezh bits'áá-dóó án'diilyaago łeezh nilí, ako łeezh ndííłdeet.

20 Ádam éí hwe'asdzáá Íiv<sup>1</sup> bee jíi-zhi', háálá dajiináanii t'áa'adziłtso hamá silíí'. 21 Áádóó Bóhólníihii Diyin God éí Ádam ında be'asdzáá atłdó' bá akágí éé' ájiiłaa áádóó bee hazhdiłaa.

22 Áádóó Bóhólníihii Diyin God adíiniid, Shoo, diné t'áa nihígi át'éego yá'át'ééhjí áádóó doo yá'át'ééhjí bił bee-hózin silíí'. Ako k'ad kodóó iiná tsin bineest'ą neidi'doo'aałgo yidooyíłłgo bá hashja'doolííł dó'oshłí áádóó hináago ahooll'aa doo. 23 Éí baą Bóhólníihii Diyin God éí Ííden dá'ák'ehéędóó nahgóó ahoníyood, ako łeezh bits'áá-dóó áho'-

diilyaaígíí t'áa éí bininájlínish dooleet. 24 Ako diné ch'ínizhníłchą́ áádóó Diyin God éí dá'ák'eh Íídeni ha'a'aahjigo diyingo ndaal'a'í áádóó kọ́ bits'áhodi-no'ii díłłishgi át'éego t'áa'altsoogóó náálkiłgo iiná tsin bich'í' atíinígíí yaa ada-halyáą doo biniyé niinínil.

USA  
Navajo  
Bible  
1985  
David Tutt et al.  
BSUSA  
New York  
United States  
B204880

Copyright © 1985 American Bible Society

Navajo Bible #53-57  
ABS-1985-10,000-Na-1

<sup>1</sup> Íiv jiníigo éí Húbrew k'ehjigo iiná jinínígíí át'éego díits'a'.